

Karkkilan kaupungin valmiussuunnitelma, yleinen osa

Kaupunginhallitus 19.1.2026

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Salassapito.....	1
1.2	Säädösperusta	1
1.3	Käsitteet	2
1.4	Suunnitteluohjeet.....	3
1.5	Elintärkeät toiminnot.....	5
1.6	Vuosisuunnittelu, hyväksyntä, jakelu ja säilyttäminen	5
1.7	Henkilöstön koulutus ja perehdytys	6
1.8	Arviointi ja kehittäminen.....	6
2	Toimintaympäristö ja keskeisimmät uhat.....	7
2.1	Maakunta toimintaympäristönä.....	7
2.2	Karkkilan kaupunki toimintaympäristönä.....	7
2.3	Kunnan keskeiset riskit ja uhkakuvat	9
3	Varautuminen normaaliolojen häiriötilanteisiin	12
3.1	Johtaminen.....	12
3.2	Johtoryhmän tehtävät normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa	12
3.3	Toimialojen johtaminen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.....	12
3.4	Tehtävien priorisointi	12
3.5	Tiedottaminen ja kriisiviestintä.....	13
3.6	Tilannekuva.....	13
3.7	Valmiudensäättäminen	13
3.8	Valmiustilanteen purkaminen ja tilanteen normalisointi.....	15
3.9	Väestönsuojelu.....	15
3.10	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue.....	16
3.11	Sosiaali- ja terveystoimen palvelut.....	16
3.12	Pelastustoiminta.....	16
3.13	Hätätyö	17
3.14	Viranomaisyhteistyö ja yhteistyökumppanit	17
3.15	Kunnan evakuoinnit.....	18
4	Varautuminen poikkeusoloihin	19
4.1	Kaupungin johtokeskus	19
4.2	Varaukset ja työvoiman käyttö.....	19

4.3	Päivittäistavarahuolto	20
4.4	Huoltovarmuus ja materiaallinen varautuminen	20
5	Kaupungin toimialojen valmiussuunnittelu.....	21
5.1	Ostopalvelut ja palveluiden saatavuuden varmistaminen.....	21
5.2	Kaupungin hallinto.....	21
5.3	Talous- ja hallintopalvelujen sekä elinvoiman toimialat	22
5.4	Sivistystoimiala.....	22
5.5	Kaupunkikehitystoimiala	22
5.6	Kaupungin konserniyhtiöt	23
	Lähdemateriaali.....	24
	LIITTEET.....	25
	LIITE 1 Karkkilan kaupungin keskeiset riskit ja uhkakuvat (ei -julkinen)	25
	LIITE 2 Valmiuslain velvoitteet kunnan toimintaan	26
	LIITE 3 Kriisiviestintäohje	28

Version hallinta:

Päivämäärä	Muutos	Tekijä

1 JOHDANTO

Karkkilan kaupungin valmiussuunnittelu ja valmiussuunnitelman yleinen osa ovat osa kunnan kokonaisturvallisuuden viitekehystä. Karkkilan kaupunki ylläpitää omaa turvallisuuttaan hyvällä normaaliolosuhteiden organisaatiolla sekä lisäksi varautumalla valmius-, turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien avulla erilaisiin turvallisuustilanteisiin.

Valmiussuunnittelun ja varautumisen tarkoituksena on taata mahdollisimman vakaa ja häiriötön palvelutaso niin normaaliolojen häiriötilanteissa, erityistilanteissa kuin poikkeusoloissakin. Tämä valmiussuunnitelma kuvaa perusmenettelyt, joiden avulla Karkkilan kaupunki valmistautuu tähän haasteeseen.

Valmiuslain ([1552/2011, 12 §](#)) mukaan kunnan tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä toimenpitein varmistaa tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Valmiussuunnittelulla tarkoitetaan organisaation varautumista tavalla, missä voimavarojen käyttö ja toiminta suunnitellaan sekä priorisoidaan häiriötilanteen vaatimusten mukaisesti ottamalla huomioon myös valmiuslain tarkoittamat poikkeusolot. Normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen toimintaa varten valmiutta täydennetään uhka-arvioiden edellyttämällä lisätoimenpiteillä.

Valmiussuunnitelma koostuu useista eri asiakirjoista, jotka valmiussuunnitelman yleinen osa sitoo yhteen. Varautumistehtävät kytketään eri toimialueiden ja henkilöiden tehtäviin, toiminta- ja taloussuunnitteluun, erilaisiin kehittämishankkeisiin sekä raportointijärjestelmiin.

Karkkilan kaupungin valmiussuunnittelu muodostuu tästä yleisestä osasta, toimialojen omista turvallisuus-, erityis-, ja pelastussuunnitelmista. Suunnitelmaa täydentävät yhteistyöviranomaisten valmiussuunnitelmat sekä niiden yritysten valmiussuunnitelmat, joiden toiminta on perushuollon, teollisuustuotannon, energiahuollon ja infrastruktuurin kannalta välttämätöntä.

1.1 Salassapito

Tämän valmiussuunnitelman yleisen osan tekstiosa on julkinen asiakirja, mutta sen liitteet ja muut osat liitteineen ovat salassa pidettäviä. Toimialojen valmiussuunnitelmat ja niiden liitteet ovat salassa pidettäviä. Asiakirjojen salassapito perustuu lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta ([621/1999, 24 §](#) ja [KHO 3819/2017](#)), joka määrittelee valmiussuunnitelmat salassa pidettävien asiakirjojen piiriin. Valmiussuunnitelman salaiseksi määritellyt osat ja liitteet merkitään "viranomaiskäyttöön" tai "salassa pidettävä" merkinnällä.

1.2 Säädöspерusta

Viranomaisten varautumista ja valmiussuunnittelua säätelevät lait ja asetukset sekä valtionhallinnon periaatepäätökset, joiden mukaan kunnan ja eri viranomaisten velvollisuutena on varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen niin normaaliolojen häiriötilanteissa, erityistilanteissa kuin poikkeusoloissakin.

Kuntien varautumista ja valmiussuunnittelua ohjaavat mm. seuraavat lait, säädökset ja asiakirjat:

- Analogisten asiakirjojen suojaaminen poikkeusoloissa ([AL/15031/07.01.01.00/2014](#))
- Arkistolaki ([831/1994](#))
- Määräys ja ohjeet arkistotiloista ([AL/19699/07.01.01.00/2012](#))

- Asetus viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta ([1030/1999](#))
- Kansallinen riskiarvio 2023 ([Kansallinen riskiarvio 2023](#))
- Laki huoltovarmuuden turvaamisesta ([1390/1992](#))
- Laki puolustusvoimista ([551/2007](#))
- Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta ([621/1999](#))
- Pelastuslaki ([379/2011](#))
- Puolustustilalaki ([1083/1991](#))
- Valmiuslaki ([1552/2011](#))
- Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta ([407/2011](#))
- Valtioneuvoston päätös huoltovarmuuden tavoitteista ([857/2013](#))
- Vesihuoltolaki ([119/2001](#))
- Sähkömarkkinalaki ([588/2013](#))
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia. [Valtioneuvoston julkaisuja 2025:1.](#)
- [Karkkilan kaupungin hallintosääntö 2025](#)
- Karkkilan kaupungin hankintaohje

Valmiuslain velvoitteita on koottuna tämän asiakirjan liiteluetteloon (liite 2).

Toimialakohtainen lainsäädäntö kirjataan toimialojen valmiussuunnitelmiin.

1.3 Käsitteet

Käsitelmäärittelyjä [Kokonaisturvallisuuden sanaston 2017](#) mukaan:

Turvallisuustila; turvallisuustilanne, uhkan tasosta johtuva yhteiskunnan tila. Turvallisuustiloja ovat normaaliolot, häiriötilanne ja poikkeusolot.

Normaaliolot, yhteiskunnan pääsääntöinen tila, jossa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot voidaan turvata ilman, että on tarpeen mahdollistaa viranomaisten tavanomaisesta poikkeava toimivaltuuksien käyttö.

Normaalioloissa rakennettavat järjestelmät ja muut toimenpiteet luovat perustan toiminnalle normaaliolojen häiriötiloissa ja poikkeusoloissa.

Normaaliolojen häiriötila, Häiriötilanne on uhka tai tapahtuma, joka vaarantaa yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja tai strategisia tehtäviä ja jonka hallinta edellyttää viranomaisten ja muiden toimijoiden tavanomaista laajempaa tai tiiviimpää yhteistoimintaa ja viestintää. Häiriötilanteille on yhteistä, että ne ovat usein odottamattomia, vaikuttavat voimakkaasti kunnan toimintaan, etenevät nopeasti, vaativat nopeaa toimintaa, aiheuttavat laajaa julkisuutta ja huonosti hoidettuina vahingoittavat kunnan mainetta. Häiriötilanteita voi esiintyä niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissakin.

Esimerkkejä häiriötilanteista:

- Häiriöt kriittisen infran palveluissa (vesi, lämpö, sähkö ja ICT-verkot)
- Erilaiset vakavat onnettomuudet
- Tartuntatautiepidemiat, pandemiat
- Väkivalta ja kuolemantapaukset
- Talouteen ja rahoitukseen liittyvät häiriöt
- Oman organisaation virheet ja niistä aiheutuva kielteinen julkisuus (mainehaitta)

Poikkeusolot, Poikkeusoloilla tarkoitetaan valmiuslain mukaista yhteiskunnan tilaa, jossa on niin paljon tai niin vakavia häiriöitä tai uhkia, että on tarpeen mahdollistaa viranomaisten tavanomaisesta

poikkeava toimivaltuuksien käyttö. Poikkeusoloilla tarkoitetaan tilannetta, jossa esimerkiksi sota, sodanuhka tai muu siihen rinnastettava ulkoinen tapahtuma tai maassa sattunut suuronnettomuus tai niiden uhka edellyttävät valtionjohdolta erityisiä toimenpiteitä väestön tai omaisuuden suojaamiseksi, maan alueellisen koskemattomuuden tai itsenäisyyden turvaamiseksi, valtakunnan oikeusjärjestyksen ja kansalaisten perusoikeuksien ylläpitämiseksi tai kansan toimeentulon ja välttämättömän talouselämän turvaamiseksi.

Poikkeusoloissa kunnan tehtävät painottuvat eri tavalla kuin normaalioloissa. Toiset tehtävät lisääntyvät, toiset tehtävät vähenevät, käyvät tarpeettomaksi tai mahdottomiksi hoitaa. Valtioneuvoston määräyksillä kunnalle voidaan poikkeusoloissa antaa kokonaan uusia tehtäviä, jotka normaalioloissa eivät kunnalle kuulu. Näiden toimien tavoitteena on turvata väestön toimeentulo ja elinmahdollisuudet. [Valmiuslain \(1552/2011\) 3 §](#) mukaan poikkeusoloja ovat:

- Väestön toimeentuloon tai maan talouselämän perusteisiin kohdistuva erityisen vakava tapahtuma tai uhka, jonka seurauksena yhteiskunnan toimivuudelle välttämättömät toiminnot olennaisesti vaarantuvat,
- Erityisen vakava suuronnettomuus, tällaisen suuronnettomuuden välitön jälkitila, sekä
- Vaikutuksiltaan erittäin vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti
- Suomeen kohdistuva aseellinen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettava hyökkäys ja sen välitön jälkitila,
- Suomeen kohdistuva huomattava aseellisen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavan hyökkäyksen uhka, jonka vaikutusten torjuminen vaatii valmiuslain mukaisten toimivaltuuksien välitöntä käyttöönottamista
- Sekä julkisen vallan
 - päätöksentekokykyyn
 - rajaturvallisuuteen tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen
 - välttämättömien sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palvelujen saatavuuteen
 - energian, veden, elintarvikkeiden, lääkkeiden tai muiden välttämättömien hyödykkeiden saatavuuteen
 - välttämättömien maksu- ja arvopaperipalvelujen saatavuuteen
 - yhteiskunnallisesti kriittisten liikennejärjestelmien toimivuuteen
 - tai edellä lueteltuja toimintoja ylläpitävien tieto- ja viestintätekniisten palvelujen tai tietojärjestelmien toimivuuteen
 - kohdistuva uhka, toiminta, tapahtuma tai näiden yhteisvaikutus, jonka seurauksena yhteiskunnan toimivuudelle välttämättömät toiminnot olennaisesti ja laajamittaisesti estyvät tai lamaantuvat tai joka muulla näihin vakavuudeltaan rinnastuvalla tavalla erityisen vakavasti ja olennaisesti vaarantaa yhteiskunnan toimintakykyä tai väestön elinmahdollisuuksia.

1.4 Suunnitteluohjeet

Valmiussuunnitelman yleisessä osassa käsitellään koko kaupunkia koskevat perusmenettelyt normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Kaikessa suunnittelussa tulee huomioida yhteiskunnan turvallisuusstrategian määrittelemät seitsemän elintärkeää toimintoa siinä määrin, kuin ko. suunnitelman osalta on tarkoituksenmukaista.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategian ([YTS 2025](#)) elintärkeät toiminnot:

1. Johtaminen
2. Kansainvälinen ja EU-toiminta
3. Puolustuskyky

4. Sisäinen turvallisuus
5. Talous, infrastruktuuri, huoltovarmuus
6. Väestön toimintakyky ja palvelut
7. Henkinen kriisinkestävyys.

Yleisen osan kohdassa 5. määritellään toimialojen suunnitteluvastuu. Toimialojen perusmenettelyt kirjataan toimialakohtaisiin suunnitelmiin.

Suunnittelun ja varautumisen painopiste on normaaliolojen häiriötilanteissa ja lähtökohtana pidetään mahdollisimman häiriöttömän palvelun tarjoamista kaikissa tilanteissa. Suunnittelu sisältää riskien ennaltaehkäisyä, tilanteen aikaisen toiminnan, palautumissuunnittelun, sekä asiayhteydessä erityisesti huomioon otavan viestinnän.

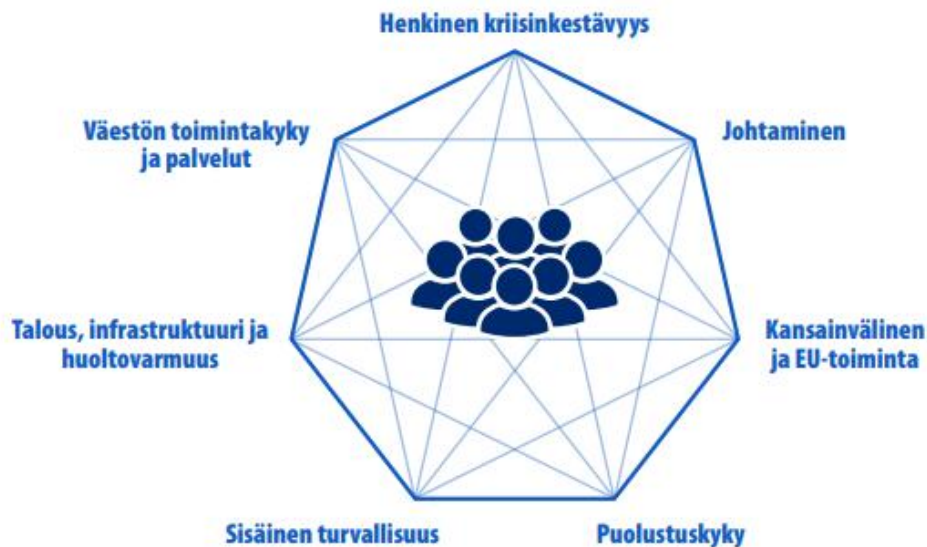
Operatiivisen palvelutoiminnan häiriötilanteisiin varaudutaan päivystys- ja hälytysjärjestelyillä, jotka luovat pohjan myös toimimiselle laajemmissa normaaliolojen häiriötilanteissa. Nämä menettelyt kukin toimiala kuvaa omissa valmiussuunnitelmissaan. Toimialakohtaisten suunnitelmien päivityksien yhteydessä on aina syytä huomioida myös alati muuttuva valtakunnallinen riskiarvio sekä Uudenmaan alueellinen riskiarvio.

Viimeisin kansallinen riskiarviopäivitys on julkaistu 14.2.2023 sisäministeriön toimesta ([Kansallinen riskiarvio 2023](#)) ja Uudenmaan alueellinen riskiarvio on julkaistu 22.5.2023 ([Uudenmaan alueellinen riskiarvio 2023](#)).

Kuva 1. Varautumisen prosessi ([YTS 2017](#))

1.5 Elintärkeät toiminnot

Kuva 2. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot; YTS 2025

Elintärkeät toiminnot ovat yhteiskunnan toimivuuden kannalta välttämättömiä, kaikissa tilanteissa ylläpidettäviä toimintokokonaisuuksia. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ulottuvat useiden toimijoiden lakisääteisiin tehtäviin ja osin alueille, joille ei voida määritellä yhtä ainoaa vastuutahoa.

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot on kuvattu tarkemmin [Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa 2025](#). Elintärkeät toiminnot ovat lähtökohta varautumisen suunnittelulle kaikilla toimintatasoilla. Niiden turvaamiseksi suunnitellaan riskiarvioon pohjautuvat käytännön tehtävät ja vastuut. Valtioneuvostotasolla elintärkeiden toimintojen turvaamiseen on määritelty hallinnonalojen strategiset tehtävät, jotka kuvataan vastuuministeriöittäin.

1.6 Vuosisuunnittelu, hyväksyntä, jakelu ja säilyttäminen

Valmiussuunnitelman ylläpidosta vastaa kaupunginjohtaja yhdessä kaupungin johtoryhmän kanssa. Yleisen osan päivittämisvastuu on kaupunginjohtajalla. Toimialajohtajat vastaavat omien toimialojensa valmiussuunnitelmien ja niihin liittyvien toimintokorttien päivittämisestä.

Valmiussuunnitelman yleinen osa päivitetään vähintään kerran valtuustokaudessa tai jos lainsäädännössä, viranomaisohjeissa, organisaatiossa tai muissa olosuhteissa tapahtuu olennaisia muutoksia. Sama koskee toimialojen valmiussuunnitelmia.

Hyvinvointisuunnittelija seuraa ja valvoo valmiussuunnitelmien ylläpitoa sekä tarvittaessa ohjaa toimialoja suunnitelmien päivittämiseen.

Kaupunginhallitus hyväksyy valmiussuunnitelman yleisen osan. Toimialojen luottamustoimielimet hyväksyvät toimialakohtaiset suunnitelmat ja toimintokortit liitteineen.

Toimialojen valmiussuunnitelmat ja toimintokortit päivitetään talousarvion valmistelun yhteydessä, jolloin tehdään myös tarvittavat budjetoinnit.

Kaupunkikehitystoimiala vastaa kaupungin kiinteistöjen pelastussuunnitelmien päivittämisestä aina vuoden loppuun mennessä tai tilanteen niin vaatiessa.

Muu valmiussuunnitelmien jakelu on rajattua ja valmiussuunnitelmaa tai sen osia jaetaan vain niitä virkansa tai työtehtäviensä puolesta tarvitsevien tietoon. Suunnitelman yleinen osa lähetetään tiedoksi yhteistyöviranomaisille. Muusta jakelusta päätetään erikseen ([KHO 3819/2017](#)).

Suunnitelmista tulee verkkotallenteen lisäksi aina olla riittävä määrä paperitulosteita. Tulosteita säilytetään riittävän turvallisessa paikassa, jotta ne eivät joudu sivullisten käsiin.

Valmiussuunnitelman yleinen osa on julkinen asiakirja.

1.7 Henkilöstön koulutus ja perehdytys

Valmiussuunnittelun lähtökohtana on henkilöstön kyky hoitaa heille kuuluvat tehtävät turvallisesti normaalioloissa sekä soveltaen tarpeen mukaan häiriötilanteissa. Työnantajan velvollisuutena on huolehtia siitä, että henkilöstö on riittävästi perehdytetty toimimaan normaaliolojen lisäksi myös normaaliajan häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Mikäli henkilöstön tehtävät muuttuvat normaaliolojen häiriötilanteen aikana oleellisesti perustehtävästä, on kyseiseen tehtävään annettava riittävä koulutus. Koulutuksia järjestetään tarpeen mukaan.

Tärkeintä on, että ylemmät esihenkilöt ovat koulutettuja valmiussuunnittelun perusasioihin. Käytännössä tämä tarkoittaa, että toimialajohtajat, vastuualueen johtajat sekä muut virkansa puolesta kriittisiä tehtäviä hoitavat esihenkilöt ovat perillä tehtävistään normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä erityistilanteissa.

1.8 Arviointi ja kehittäminen

Valmiussuunnittelun ja varautumisen tuloksia tulee seurata ja arvioida eri tasoilla. Valmiussuunnitteluun liittyviä toimintamalleja ja –tapoja arvioidaan itsearviointein, valmius- ja normaaliolojen häiriötilanneharjoituksissa, katselmuksin sekä ulkopuolisin arvioinnein.

Itsearviointi on pääasiallinen arviointimenetelmä. Itsearviointikierrokset toteutetaan erikseen sovittuna ajankohtana vähintään joka toinen vuosi. Ensimmäinen itsearviointi tulee suorittaa vuonna 2027. Arviointikehyksenä käytetään kunnan johtoryhmässä sovittua menetelmää.

Itsearviointi sisältää seuraavat osa-alueet: johtaminen, strategia ja niiden toimeenpano, henkilöstö ja yhteistyö, resurssit, prosessit ja tulokset. Itsearvioinnin avulla nostetaan esille kehittämiskohteita, joista priorisoidaan keskeiset kehittämisen tavoitteet tuleville valmiussuunnittelukierroksille.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA KESKEISIMMÄT UHAT

2.1 Maakunta toimintaympäristönä

Uudenmaan maakunta koostuu 26 kunnasta, joista 13 on kaupunkeja. Sen pinta-ala on 16 059 km², josta maapinta-alaa on 9 106 km². Asukasluku on noin 1 771 756 asukasta ja väestötiheys on 194,7 asukasta / km².

Maakunnista Uusimaa on tiheimmin asutettu ja runsasväkisin. Uusimaa on jaettu viiteen hyvinvointialueeseen ja Länsi-Uudellamaalla sosiaali- ja terveys- sekä pelastuspalvelut järjestää Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue.

2.2 Karkkilan kaupunki toimintaympäristönä

Kuva 3. Karttakuva

Karkkilan kaupunki

- Rajanaapurit: Vihti, Lohja, Tammela ja Loppi
- Taajamat: Karkkilan keskustaajama
- asukasluku (31.12.2023): 8 578
- pinta-ala yht. 255,32 m²
- Maapinta-ala: 242,35 m²
- Sisävesipinta-ala; 12,97 m²
- Aukkaita 34,93 / km²
- veroprosentti (2026): 9.1 %
- asuntokuntia (2023): 4 310 kpl
- vapaa-ajanasuntoja (2023): 958 kpl
- työpaikkoja (2022): 2 603 kpl
- yrityksiä tai yritystoimipaikkoja (2023): 867 kpl

Alue

Rajanaapurit: Vihti (as. 28 812) sijaitsee Karkkilan eteläpuolella, Lohja (as. luku 45 654) länsipuolella, Loppi (as. luku 7 663) pohjoispuolella ja Tammela (as. luku 5 841) Karkkilan luoteispuolella.

Asema maakunnassa / maakuntien välillä: Karkkila kuuluu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueeseen ja sijaitsee luoteisella Uudellamaalla rajoittuen pohjoisessa Kanta-Hämeen maakuntaan.

Maastolliset ja logistiset olosuhteet: Maasto on kauttaaltaan epätasaista. Kaupungin alue voidaan jakaa kolmeen toisistaan erottuvaan osaan. Luoteisin kulma liittyy Tammelan ylänköön. Nykyisen Lohjan kaupungin rajan tuntumassa on laaja moreenipeitteinen mäkima-alue, jossa kallioperän murtumalinjojen vuoksi mäkien suunta on luoteesta kaakkoon. Karkkilan keskiosassa mäet ovat jyrkkärinteisempiä, mutta maaston keskikorkeus merenpinnasta pienenee siirryttäessä kohti kaupungin eteläraja. Itä- ja koillisosassa kaupungin alue ulottuu Toiselle Salpausselälle, jossa hiekka- ja soraharjanteiden suunta on lounaasta koilliseen eli päinvastoin kuin Karkkilan länsiosassa. Pohjoisosassa Karkkilaa on runsaasti pieniä järviä. Suurimpia järviä ovat Pyhäjärvi kaupungin keskustan länsipuolella, Vaskijärvi koillisessa ja Onkimaanjärvi luoteiskulmassa Tammelan ja Lopen rajalla. Kaupungin eteläosassa järviä ei ole lainkaan. Pääosa Karkkilasta kuuluu Pyhäjärvestä lähtevän Vanjoen eli Karjaanjoen vesialueeseen. Alkuosaltaan koskinen joki virtaa kohti Vihdin puolella sijaitsevaa Vanjärveä.

Sijainti: Karkkila sijaitsee valtatie 2:n varrella noin 63 km Helsingistä ja 60 km Helsinki-Vantaan lentoasemasta. Bussiyhteyksiä on Karkkilan ja pääkaupunkiseudun välillä sekä moneen muuhun kaupunkiin. Karkkilan keskusta-alueella toimii linja-autoasema ja kaupunkiliikenteen linja Höökikyty sekä koulukuljetukset.

Taajama: Karkkilassa on vain yksi taajama ja sen alueella asuu 85 % kunnan asukkaista, työpaikoista vielä suurempi osa on keskustaajamassa. Myös keskustaajaman sisäinen rakenne on keskittynyt. Yli puolet sen asukkaista asuu keskustaajaman ydinalueella jalankulkuetäisyydellä päivittäistavarakaupasta. Noin puolet Karkkilan asukkaista on keskusta-asukkaita. Keskustaajaman rakenne ei ole kovin tiivis. Taajaman rakennettu alue on varsin laaja, matkaa reunasta toiseen on pisimmillään 7 km. Valtaosa rakennetusta taajamasta on väljää pientaloasutusta

Hallinnollinen asema

Karkkilan kaupungin ylin päättävä toimielin on kaupunginvaltuusto, joka valitaan kuntavaaleissa joka neljäs vuosi. Kaupunginvaltuuston vastuulla ovat kaupungin toiminta ja talous. Valtuusto valitsee jäsenet kaupunginhallitukseen, jonka tehtävänä on valmistella valtuuston päätökset ja panna ne täytäntöön. Lisäksi valtuusto valitsee jäsenet muihin lautakuntiin, eli sivistyslautakuntaan, tekniseen lautakuntaan ja ympäristölautakuntaan ja tarkastuslautakuntaan sekä keskusvaalilautakuntaan. Lisäksi Karkkilan kaupungilla on yhteislautakunnat (TE-lautakunta, ympäristöterveyslautakunta) naapurikuntien kanssa.

Kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämistä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyä ohjaa kaupungin hallintosääntö.

Kaupungin toiminta on jaettu neljään eri toimialaan: sivistys, kaupunkikehitys, talous- ja hallintopalvelut sekä elinvoima.

Henkilöstörakenne:

Karkkilan kaupungin palveluksessa oli 31.12.2023 yhteensä 380 henkilöä. Vuoden 2023 lopussa työntekijöistä vakinaisessa työ- tai virkasuhteessa oli 249 henkilöä (65,5 %) ja määräaikaissä työsuhteessa 131 henkilöä (34,5 %). Työllistettyjä heistä oli 6 (1,6 %).

Vuoden 2023 lopussa henkilöstöstä oli naisia 78,0 ja miehiä 22,0 prosenttia. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 46,6 vuotta (2022: 46,2 v.). Suurin ikäryhmä henkilöstöstä on 50–59-vuotiaat (osuus 27,1 %) ja pienin alle 30-vuotiaat (osuus 11,6 %).

Hyvinvointialueyhteistyö tapahtuu Karkkilassa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen puitteissa, joka järjestää sosiaali- ja terveyspalvelut, pelastustoimen palvelut sekä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut.

Pelastustoimintaa Karkkilan kaupungin alueella hoitaa Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, joka huolehtii kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen turvallisuudesta kymmenen kunnan alueella. Tehtäviin kuuluvat onnettomuuksien ehkäiseminen, kuntien ja kuntalaisten onnettomuustilanteissa tarvittavien valmiuksien parantaminen, pelastustoimenpiteet ja ensihoitopalvelut.

Koulutusyhteistyö: Karkkilan kaupunki on Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä Luksian jäsenkunta. Luksia järjestää ammatillista koulutusta yhteistyössä työelämän, jäsenkuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Seurakuntayhteistyö: Karkkilan kaupunki on sopinut Karkkilan seurakunnan kanssa erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa tarvittavista kriisiapukäytännöistä.

Ympäristö- ja terveyslautakunta: Alueellisen ympäristöterveydenhuollon isäntäkuntana toimii Lohja. Kunnan vastuusiin kuuluu huolehtia, että ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön velvoitteita noudatetaan kunnan alueella. Kunnassa laaditaan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma, jossa otetaan huomioon ohjaavien keskusvirastoiden yhdessä laatima valtakunnallinen valvontaohjelma.

Työllisyys- ja elinkeinolautakunta: Lohjan kaupungin ja Karkkilan kaupungin työllisyysalueen yhteinen toimielin, jossa edustus molemmista kaupungeista. Lautakunta ohjaa, vastaa ja valvoo työllisyyspalvelujen toimintaa.

KEUKE: Keuke on paikallinen kehittämissyhtiö, joka auttaa keskiuusmaalaisia yrityksiä kehittymään ja kasvamaan Järvenpään, Karkkilan, Keravan, Nurmijärven, Pornaisten, Sipoon ja Tuusulan alueilla. Keuke neuvoo kaikissa yritystoimintaan liittyvissä asioissa, esimerkiksi myynnin ja markkinoinnin aktivoimisessa, talous- ja rahoituskysymysten läpikäynnissä, investointien suunnittelussa, yhteistyökumppaneiden löytämisessä, kansainvälistymisessä ja omistajanvaihdoksissa.

Karkkilan Yrittäjät ry: Yhdistyksen toiminnan pääpaino on paikallisten yritysten edunvalvonnassa, koulutustoiminnassa ja virkistystoiminnassa.

2.3 Kunnan keskeiset riskit ja uhkakuvat

Yleistä tilannekuvaa on laadittu mm. seuraavien asiakirjojen perusteella:

- [Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2025](#)
- [Kansallinen riskiarvio 2023](#)
- [Sisäisen turvallisuuden selonteko 2021](#)
- [Ajankohtaisselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta 2022](#)
- [Ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko 2024](#)
- [Valtioneuvoston puolustuselonteko 2024](#)
- [Suomen kyberturvallisuusstrategia 2024–2035](#)
- [Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös](#)
- [Uudenmaan alueellinen riskiarvio 2023](#)

Valtioneuvoston vahvistamassa yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (YTS 2025) on kuvattu uhkaympäristöä. Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuu ihmisten aiheuttamia, teknologisesta kehityksestä syntyneitä ja luonnosta johtuvia moninaisia uhkia. Uhkiin liittyvien riskien arviointi antaa perusteet varautumiselle.

- Energiahuollon häiriöt
- Tieto- ja viestintäverkkojen ja -palveluiden häiriöt

- Kuljetusten jatkuvuuden häiriöt
- Vesihuollon häiriöt
- Elintarvikehuollon häiriöt
- Rahoitusjärjestelmän häiriöt
- Julkisen talouden häiriöt
- Terveysturvallisuuden häiriöt
- Laajat onnettomuustilanteet
- Informaatiovaikuttaminen
- Terroristinen isku
- Väkivaltainen liikehdintä
- Laajamittainen maahantulo
- Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus
- Sotilaallisen voiman käyttö

Edellä esitettyjen valtakunnallisesti tärkeiden toimintojen ja uhkamallien lisäksi Uudenmaan alueellisessa riskiarviossa ([2023](#)) uhkamalli- ja häiriötilannelistauksen riskiteemat ovat:

- Yhteiskunnalliset muutosvoimat
- Merellinen suuronnettomuus ja ilmailuliikenne- sekä raideliikenneonnettomuudet
- Kemikaalionnettomuus
- Ydinvoimalaonnettomuus
- Sään ääri-ilmiöt
- Pandemia
- Isojen joukkojen väkivaltainen liikehdintä / mellakka
- Tietoliikenteen tai -järjestelmien vakava häiriö
- Laajamittainen maahantulo
- Vesihuollon vakava häiriö
- Voimahuollon vakava häiriö

Uudenmaan alueellisessa riskiarviotyössä on vuonna 2023 on laadittu yhteenveto riskeistä ja uhkista sekä niiden vaikuttavuudesta elintärkeisiin toimintoihin. Sivulla 11 on koontitaulukko (Taulukko 1) uhkista ja niiden todennäköisyydestä sekä vaikuttavuudesta.

Edellä esiteltyjen valtakunnallisesti ja alueellisesti elintärkeiden toimintojen ja uhkamallien pohjalta Karkkilan kaupunki on kartoittanut elintärkeiksi ja kriittisiksi toiminnoiksi ja palveluiksi on tunnistettu seuraavat:

- Karkkilan kaupungin johtaminen on elintärkeä toiminto, joka luo pohjan muiden toimintojen turvaamiselle. Johtamiskyky on turvattava kaikissa tilanteissa ja kaikilla toimintatasoilla. Tehokas häiriötilanteiden hallinta edellyttää tiivistä yhteistyötä johtamisen, tilannekuvan ja viestinnän välillä (ks. [YTS 2025](#)). Karkkilan kaupungin johtaminen lakien ja hallintosäännön mukaisesti muodostaa toiminnan perustan kaikissa olosuhteissa. Johtaminen kulloisissakin häiriötilanteissa perustuu toimivaltaisen viranomaisen toimintaan.
- Väestön toimintakyky ja palvelut sekä hyvinvointi turvataan ylläpitämällä keskeiset peruspalvelut. Niillä edistetään väestön itsenäistä selviytymistä kaikissa tilanteissa. Kansalaisten luottamus toimiviin sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä eri tason koulutuspalveluiden jatkuvuuteen on olennainen asia niin kriisitilanteissa kuin niihin varautumisessa. ([YTS 2025](#)).
- Digitaalisen turvallisuuden uhat, esim. kyber- ja muut tietoverkkojen uhat, jotka vaikuttavat kunnan palvelutuotantoon ja toimintaan.
- Kaupungin elintärkeät ja kriittiset toiminnot, sekä niihin kohdistuvat uhkat ovat erillisessä liitteessä (liite 1 - ei julkinen)

Skenaario	Toden- näköisyys	Välittömät vaikutukset			Yhteiskunnalliset vaikutukset				
		Henkilö- vahingot	Ympäristö- vahingot	Taloudelliset vahingot	Johtaminen	Sisäinen turvallisuus	Alueen talous, infrastruk- tuuri	Väestön toimintakyky ja palvelut	Henkinen kriisin- kestävyys
Merellinen suuronnettomuus	4	****	***	****	***	***	**	**	***
Ilmaliikenneonnettomuus	4	****	**	****	****	***	***	**	***
Raideliikenneonnettomuus	4	***	*	***	**	*	***	**	*
Kemikaalionnettomuus	4	***	**	**	**	**	***	**	**
Rajuilmat ja myrskyt	4	**	**	***	*	**	**	**	*
Tulvat	5	*	*	***	*	*	**	**	*
Kuivuus ja kuumuus	4	**	***	***	*	*	**	*	*
Avaruusmyrsky	3	**	*	***	***	**	***	***	***
Ydinvoimalaonnettomuus	1	**	****	****	***	***	****	****	***
Pandemia									
Tietoliikenteen tai -järjestelmän vakava häiriö	5	**	**	***	***	**	***	***	**
Isojen joukkojen väkivaltainen liikehdintä/mellakka	4	****	**	***	***	****	**	**	***
Laajamittainen maahantulo	5	*	**	*	***	***	**	***	***
Vesihuollon vakava häiriö	4	***	***	***	**	***	***	***	***
Voimahuollon vakava häiriö	4	**	***	****	***	***	****	****	***

Todennäköisyys: 1 = Hyvin matala (harvemmin kuin kerran 1000 vuodessa), 2 = Matala (kerran 500-1000 vuodessa), 3 = Keskimääräinen (kerran 100-500 vuodessa), 4 = Korkea (Kerran 10-100 vuodessa), 5 = Hyvin korkea (useammin kuin kerran 10 vuodessa)

Välittömät vaikutukset: Ei vaikutusta, vähäinen (*), Lievä (**), Merkittävä (***), Erittäin merkittävä (****)

Yhteiskunnalliset vaikutukset: Ei vaikutusta, vähäinen (*), Lievä (**), Merkittävä (***), Estävä tai vaarantava (****)

Taulukko 1. Uudenmaan alueellisen riskinarvion uhkamallit ja niiden todennäköisyydet sekä vaikutukset elintärkeisiin toimintoihin

3 VARAUTUMINEN NORMAALIOLOJEN HÄIRIÖTILANTEISIIN

3.1 Johtaminen

Normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa kuntaa johtaa kaupunginjohtaja Karkkilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Karkkilan kaupungin johtaminen on pyrittävä järjestämään normaalein johtamismenettelyin kaikissa tilanteissa. Normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa johtamista tukevat eri alojen asiantuntijat, mutta perusorganisaatio ja johtamisvastuu tulee pitää samana kaikissa tilanteissa mahdollisimman pitkään. Kevyen organisaatorakenteen takia varahenkilöitä ei ole käytettävissä kaikissa tehtävissä.

Kunnallista päätöksentekomenettelyä voidaan tarpeen mukaan ja lain sallimissa puitteissa keventää muuttamalla mm. kokouksien päätösvaltaisuutta ja koollekutsumista koskevia määräyksiä. Valmiuslain ([1552/2011](#)) tarkoittamissa poikkeusoloissa voidaan valtioneuvoston asetuksella siirtää kunnallista päätösvaltaa alemmille organisaatiotasolle sekä virkamiehille. Normaalia demokraattista päätöksentekomenettelyä ja hallintoa tulee kuitenkin toteuttaa niin kauan kuin mahdollista.

3.2 Johtoryhmän tehtävät normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Kaupungin häiriö- ja poikkeusolojen johtoryhmän (myöhemmin HPO-jory) tehtävänä on johtaa Karkkilan kaupunkia ja sovittaa yhteen toimialojen tehtäviä eri häiriötilanteissa. Johtoryhmää laajennetaan kaupunginjohtajan päätöksellä tarpeen mukaan muilla kaupungin viranhaltijoilla, yhteistyöviranomaisilla tai muilla asiantuntijoilla (julkinen, yksityinen tai kolmas sektori).

Kaupunginjohtaja päättää tarpeen mukaan käynnistää tilanne- ja johtokeskuksen sekä kaupungin valmiuskeskuksen erillisen suunnitelman mukaisesti ja tilanteen niin edellyttämässä kokoonpanossa. Karkkilan kaupungin häiriötilanteiden ja poikkeusolojen johtosääntö on hyväksytty hallintosäännön liitteenä (kaupunginvaltuusto 26.5.2025 § 39).

3.3 Toimialojen johtaminen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Toimialan johdon tehtävänä on toimialansa tehtävien mahdollisimman sujuva järjestäminen eri häiriötilanteissa. Toimialajohtajan päätöksellä voidaan tarvittaessa muuttaa toimialan johtovastuita.

3.4 Tehtävien priorisointi

Normaaliolojen häiriötilanteessa ja poikkeusoloissa on mahdollista joutua priorisoimaan kunnan tehtäviä keskittymällä kriittisten toimintojen ja palveluiden järjestämiseen sekä siirtämällä lisäresursseja tarvittavaan paikkaan. Jokainen toimiala priorisoi toimintonsa niiden tärkeysasteen ja kriittisyyden mukaan.

Kunnan toimialakohtainen kriittinen palveluntuotanto:

1. elintärkeät ja lakisääteiset tehtävät (kriittiset toiminnot ja palvelut)
2. muut lakisääteiset tehtävät
3. vapaaehtoinen palveluntuotanto

Yksikkökohtainen kriittinen palveluntuotanto:

1. välittömän palveluntuotannon turvaaminen
2. yksikön sisäiset tukitoiminnot

3.5 Tiedottaminen ja kriisiviestintä

Kriisiviestintä ja siihen liittyvä tiedottaminen on tehostettua viestintää poikkeuksellisessa tilanteessa. Kriisiviestinnässä noudatetaan Karkkilan kaupungin kriisiviestintäohjetta, jonka päivittämisestä vastaa häiriötilanteiden ja poikkeusolojen johtoryhmä (HPO).

Kaupunginjohtaja johtaa ja vastaa yhteistyössä kaupungin tiedotussihteerin ja muun johdon kanssa normaaliolojen häiriötilanteiden viestinnästä kaupunkilaisille, yhteistyöviranomaisiin ja tiedotusvälineisiin. Varautumisen yhteyshenkilönä toimii hyvinvointisuunnittelija.

Viestintäyhteistyön kehittämisestä ja ylläpidosta häiriöttömässä tilanteessa vastaa kaupunginjohtaja yhteistyössä tiedotussihteerin kanssa. Kriisiviestintäohje on tämän asiakirjan liitteenä (liite 3)

3.6 Tilannekuva

Tilannekuvalla tarkoitetaan johdon ja heitä avustavien henkilöiden ymmärrystä tapahtuneista asioista, niihin vaikuttaneista olosuhteista, eri osapuolien tavoitteista ja tapahtumien mahdollisista kehitysvaihtoehdoista, joita tarvitaan päätösten tekemiseksi normaaliolojen häiriötilanteissa.

Tilannekuvan muodostamisesta vastaa ensisijaisesti häiriö- ja poikkeusolojen johtoryhmä. Tilannekuvan muodostamisen käytännöt vaihtelevat tilanteen mukaan (puhelin, sähköposti, tiedotteet, kuvat). Tilannekuvan välittämiseen käytetään pääasiassa jo normaaliolojen työskentelytapoja ja –välineitä. Tilannekuvaseuranta on dokumentoitava riittävällä tarkkuudella aikaan sitoen, jotta johtamisessa tehtyjen ratkaisujen perusteet on myöhemmin selvitettävissä ja arvioitavissa.

Tilannekuvaseurannan käynnistämisen pitää käynnistyä toimialoilla matalalla kynnyksellä, koska usein häiriötilanteen vakavuus ja päätöksien merkittävyys tunnistetaan vasta myöhemmin. Kaupunginjohtajan päätöksellä käynnistettävän erillisen tilanne- ja johtokeskuksen sekä kaupungin valmiuskeskuksen tehtävänä on tuottaa asiantuntijatietoa johtoryhmälle/johtokeskukselle tilannekuvan rakentamiseen.

Tilannekuvan ylläpito on varmistettava myös sähköttömissä olosuhteissa.

3.7 Valmiudensäättäminen

Kunnan valmiutta tulee kohottaa etukäteen ja joustavasti mikäli normaaliolojen kehittymisestä häiriötilanteeksi saadaan ennakkotietoa. Muussa tapauksessa toimintavalmius nostetaan normaaliolojen häiriötilanteen aikana parhaalla mahdollisella tavalla. Poikkeusoloissa valmiuden kohottaminen voi edellyttää valmiuslain toimintavaltuuksien käyttöä.

Valmiustiloja ovat perusvalmius, tehostettu seuranta, tehostettu valmius ja täysvalmius.

PERUSVALMIUS	TEHOSTETTU SEURANTA	TEHOSTETTU VALMIUS	TÄYSIVALMIUS
on valmiustila, jota ylläpidetään normaalioloissa. Se edellyttää määräysten mukaista suunnitelmavalmiutta, toiminnallisia valmiuksia sekä ennakkojärjestelyjä erityis-, häiriötilanteita ja poikkeusoloja varten. Valmiuden kohottamistoimenpiteitä nimitetään tehostetuksi valmiudeksi.	on valmiustila, jossa mahdollisen häiriötilanne on huomioitu ja aloitetaan tilanteen aktiivinen seuranta sekä valmistaudutaan valmiuden kohottamiseen.	on valmiustila, jossa ylläpidetään tilannekuvaa ja jatkuvaa johtamis- ja häiriötilanneviestintävalmiutta sekä tehostetaan toimintaa erilaisin resurssivaroisin, joiden tarkoituksena on hallita uhkaava tai syntyvä tilanne.	on valmiustila, jossa kaikki voimavarat on otettu käyttöön erityis- tai häiriötilanteen tai poikkeusolojen aiheuttamien vaikutusten ehkäisemiseksi ja niistä selviytymiseksi. Täysvalmiuden aikana valmiuslaki mahdollistaa yhteiskunnan yleisten ja yksityisten voimavarojen käytön tarkoituksenmukaisimmilla tavoilla.

Kuva 4. Valmiuden säätämismalli

Perusvalmius luodaan ja ylläpidetään normaalioloissa. Siihen kuuluu, että uhkien mukaiset valmiussuunnitelmat on laadittu, henkilöstö on varattu ja koulutettu, asianmukaiset toimitilat ovat olemassa sekä tarvittava materiaali ja välineet on hankittu.

Perusvalmiuteen kuuluvat mm.

- Valmiussuunnitelman laatiminen
- Omatoimisen suojelun suunnittelu ja organisoiminen
- Johtamispaikkojen ja väestönsuojien rakentaminen
- Johtamis-, valvonta- ja hälytysjärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien toteuttaminen
- Henkilöstön, ajoneuvojen, työkalujen ja huonetilojen varaaminen
- Säteilyvalvontavälineiden hankinta
- Vesi-, energia- ja lämpöhuoltoon varautuminen
- Tiedotus ja koulutus
- Kunnan valmiuskeskuksen tai keskuksien käyttöönoton edellytysten ylläpito ja harjoittaminen
- kuntalaisten varautumisoppaan päivittäminen vähintään kerran vuodessa tai tarpeen vaatiessa

Tehostetussa seurannassa mahdollinen häiriötilanne on huomioitu ja aloitetaan tilanteen aktiivinen seuranta sekä valmistaudutaan valmiuden kohottamiseen.

Tehostettuun seurantaan kuuluvat mm.

- Mahdollisen häiriötilanteen huomioiminen ja aktiivinen seuranta (häiriötilanteen kehityskulku, hiljaiset signaalit, ennakointi)
- Ilmoitus tilanteesta johtoryhmälle
- Tilanpäiväkirjan pitäminen

Tehostetussa valmiudessa kohotetaan valmiutta hallita uhkaava onnettomuus- tai häiriötilanne.

Tehostettuun valmiuteen kuuluvat mm.

- Suunnitelmien yksityiskohtainen tarkistaminen ja täydentäminen
- Johtamis- ja viestijärjestelmien varmistaminen
- Puuttuvan materiaalin hankkiminen
- Henkilöstön mitoitus ja koulutus
- Tiedottaminen ja ohjeiden anto kuntalaisille ja henkilöstölle
- Kunnan valmiuskeskukset käynnistetään tarpeen mukaisesti

Täysvalmiudessa otetaan käyttöön kaikki suunnitellut resurssit ja keskitetään ne häiriö- tai kriisitilanteen aiheuttaminen vaikutusten ehkäisemiseksi ja niistä selviytymiseksi.

- Valmiuslakiin ja puolustustilalakiin sisältyvät valmiuden kohottamistoimet edellyttävät käyttöönottovaiheessa valtioneuvoston asetusta ja ministeriöiden päätöksiä.

Täysvalmiuteen kuuluvat mm.

- Suunnitelmat tarkistetaan
- Organisaatio muokataan tilanteeseen sopivaksi
- Johtamispaikat, kalusto, suojelumateriaali, ajoneuvot, hälytys- ja viestivälineet, suunnitelmat ja tiedostot otetaan käyttöön ja niiden toiminta testataan
- Johtamispaikoilla on ympärivuorokautinen päivystys ja tilanteen mukaan toimitaan joko päivystysvalmiudessa tai työskentelyvalmiudessa
- Henkilöstön koulutuksia jatketaan
- Kunnan asukkaille annetaan toimintaohjeita ja järjestetään toimintaharjoituksia
- Kunnalliset valmiuskeskukset käynnistetään tarpeen mukaisesti

3.8 Valmiustilanteen purkaminen ja tilanteen normalisointi

Toimialakohtaisissa ja kunnallisen häiriötilannekeskuksen liitteessä on kuvattu toimintatapa, kuinka eri turvallisuus- ja valmiustilanteiden jälkeen toiminnot palautetaan perusvalmiuteen ja normaalioloja vastaavaksi.

3.9 Väestönsuojelu

Väestönsuojelulla tarkoitetaan ihmisten ja omaisuuden suojaamista ja pelastustoimintaa poikkeusoloissa sekä niihin varautumista ([Väestönsuojelulaki](#)). Poikkeusolojen varalta normaalioloissa tehtäviin valmisteluihin luetaan:

- poikkeusoloja koskeva suunnittelu ja koulutus
- väestönsuojien rakentaminen
- varautuminen evakointeihin, pelastustoimintaan, ensiapuun, väestön huoltoon sekä raivaus- ja puhdistustoimintaan.
- johtamis-, valvonta-, hälytysjärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien ylläpito.

Väestönsuojelutehtäviä kuuluu pelastusviranomaisten lisäksi myös useille muille viranomaisille. Kunnat suunnittelevat toimintaansa erilaisten häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalta ja varautuvat ihmisten ja omaisuuden suojaamiseen. Pelastuslaitos johtaa väestönsuojeluun liittyviä tehtäviä yhteistoiminnassa kuntien ja muiden viranomaisten kanssa. Kunnan tehtävänä on huolehtia oman toimintansa johtamisen edellytyksistä myös poikkeusoloissa ja ylläpitää näihin tarvittavien johtamistilojen sekä väestönsuojien toimintavalmiutta.

Yritysten, laitosten, kiinteistön omistajien ja kansalaisten omatoiminen varautuminen on poikkeusoloissa tärkeää. Rakennuksen omistaja tai haltija, virastot ja laitokset ja yritykset ja yhteisöt ovat velvollisia varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät. Erikseen määritellyissä kohteissa on laadittava pelastussuunnitelmat, joissa selvitetään vaaratilanteiden ehkäisy ja toiminta erilaisissa onnettomuus- ja vaaratilanteissa.

Väestösuojapaikkojen rakentaminen tapahtuu uudisrakentamisen yhteydessä. Varsinaiset yleiset väestönsuojat ovat kaupunkikehitystoimialan valmiussuunnitelman liitteinä. Sellaiset taloyhtiöt ja

yritykset, joilla ei ole väestösuoja- ja paikan rakentamisvelvoitetta, veloitetaan suunnittelemaan omissa pelastussuunnitelmissaan ns. tilapäiseen suojakäyttöön soveltuvat tilat.

Evakuoinnilla tarkoitetaan viranomaisten johdolla tapahtuvaa väestön tai sen osan siirtämistä pois vaaran uhkaamalta alueelta ja sijoittamista turvalliselle alueelle sekä väestön elinedellytysten ja yhteiskunnan tärkeiden toimintojen turvaamista evakuointitilanteessa. Suppeimmillaan evakuointi on esimerkiksi yhden talon asukkaiden ja laajimmillaan useiden kuntien tai vielä laajempien alueiden koko väestön siirtämistä pois vaaran uhkaamalta alueelta ja sijoittamista turvalliselle alueelle.

Poikkeusoloissa laajoista evakuoinneista päättää valtioneuvosto. Väestön evakuointien johtamisessa noudatetaan pelastustoimen johtamisjärjestelmää, jonka mukaisesti pelastustoiminnan johtajalla ja sisäministeriön pelastusviranomaisella on oikeus evakuoida ihmisiä ja omaisuutta. Pelastuslaitos huolehtii evakuoinneissa tarvittavan kuljetuskaluston hankinnasta yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa sekä vastaa yhteistoiminnasta eri viranomaisten ja sijoituskuntien kanssa. Kunnat vastaavat alueellaan väestön sijoittamisesta ja hyvinvoinnista.

3.10 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on järjestänyt alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut 1.1.2023 alkaen ([Laki hyvinvointialueesta 611/2021](#)). Hyvinvointialueiden on varauduttava yhteistyössä alueensa kuntien ja yhteistyöalueensa muiden hyvinvointialueiden kanssa häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Hyvinvointialueen on valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluun sekä muin toimenpitein huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa ([Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 150 §](#)).

Kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnilla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin ([Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6 §](#)).

3.11 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tuottaa alueensa sosiaali- ja terveystoimen palvelut. Sosiaali- ja terveydenhuollon varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin johtaa, valvoo ja yhteen sovittaa sosiaali- ja terveystoimenministeriö (STM). Valmiuslain ([1552/2011, 12 §](#)) mukaan valtion viranomaisten ja laitosten sekä kuntien on varmistettava tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa. Valmius varmistetaan muun muassa valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluun.

Terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain säädökset sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisesta [Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta \(135/2021\)](#) ja [Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta \(136/2021\)](#).

3.12 Pelastustoiminta

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos hoitaa 10 kuntaa käsittävän pelastustoimen alueen [pelastuslain](#) mukaiset tehtävät kaikissa oloissa. Pelastuslaitoksen tilannekeskus ja johtokeskus huolehtivat

tilannetietojen kokoamisesta onnettomuustilanteissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä välittävät alueensa tilannekuvaa kunnille.

Pelastustoiminnan johtaminen toteutetaan Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskusohjeen mukaisesti.

Mikäli useampi viranomainen osallistuu pelastustoimintaan, tilanteen yleisjohtajana toimii pelastustoiminnan johtaja eli pelastusviranomainen. Yleisjohtaja vastaa tilannekuvan ylläpitämisestä ja toiminnan yhteensovittamisesta. Tilanteen yleisjohtaja voi muodostaa avukseen viranomaisten, laitosten ja toimintaa osallistuvien vapaaehtoisten yksiköiden edustajista koostuvan johtoryhmän ja kutsua asiantuntijoita avukseen.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos tukee kuntien valmiussuunnittelua ja osallistuu kuntien väestönsuojelujärjestelmän suunnitteluun yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Pelastuslaitos huolehtii alueensa evakuointisuunnitelman yhteensovittamisesta yhteistyössä alueen kuntien kanssa.

3.13 Häätätyö

Työnantaja saa teettää hätätyötä, jos ennalta arvaamaton tapahtuma on aiheuttanut keskeytyksen säännöllisessä toiminnassa tai vakavasti uhkaa johtaa sellaiseen keskeytykseen tai hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön vaarantumiseen. Hätätyötä saa teettää säännöllisen työajan lisäksi vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä ja enintään kahden viikon ajan. ([Työaikalaki 872/2019, § 19](#)).

Hätätyö mahdollistaa henkilökunnan joustavan käytön normaaliolojen yllättävissä tai uhkaavissa normaaliolojen häiriötilanteissa, mikäli hätätyön tunnusmerkistö täyttyy. Hätätyötä tehtäessä työnantajan on viivytyksettä tehtävä työsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus hätätyön syystä, laajuudesta ja todennäköisestä kestosta. Työnantajan on varattava hätätyötä tekeviä työntekijöitä edustavalle luottamusmiehelle tilaisuus liittää ilmoitukseen lausuntonsa.

3.14 Viranomaisyhteistyö ja yhteistyökumppanit

Karkkilan kaupungin keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat mm. seuraavat tahot:

Viranomaiset

- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
- Länsi-Uudenmaan poliisilaitos
- Lupa- ja valvontavirasto
- HUS
- Puolustusvoimat
- Muut viranomaiset esim. Tulli, Rajavartiolaitos
- Uudenmaan elinvoimakeskus

Yksityinen sektori

- Apteekit
- Liikenne- ja huoltoasemat
- Pankit
- Paikalliset yritykset ja urakoitsijat
- Posti

- Tiedotusvälineet
- Tietoliikenneoperaattorit
- Vähittäiskaupat, kuten S-ryhmä, K-ryhmä ja Lidl
- Maatilat
- Hevostilat

Kolmas sektori, esimerkiksi seuraavien yhteisöjen kanssa

- Reserviläisjärjestöt, Etelä-Suomen maanpuolustuspiiri
- SPR, MLL, Mieli ry.
- Karkkilan Lions Club
- Partiolaiset (Karkkilan Partiotuki, Partioveikot ja Raudanreippaat)
- Karkkilan Latu ja Karkkilan Yöjalka
- Liikuntajärjestöt ja urheiluseurat (mm. Karkkilan Urheilijat (KaU), Karkkilan Pojat (KaPo ja sen jaostot), Karkki-Rasti, kamppailuseurat, Karkkilan Jalkapalloseura KJS, ampumaseurat, Karkkilan Urheiluautoilijat ja -sukeltajat)
- Karkkilan Martat, Karkkilan Maaseutunaiset jne.
- Koulujen vanhempainyhdistykset, yksityisten päiväkotien kannatusyhdistykset/osuuskunnat
- Karkkilan eläkeläisjärjestöt (Karkkilan Eläkeläiset, Eläkkeensaajat ja Eläkeliitto)
- Seurakunnat (Karkkilan seurakunta, Karkkilan helluntaiseurakunta /Katukappeli, Karkkilan Vapaa Lähetyss seurakunta, Karkkilan Torikirkkoyhdistys)
- Metsästysseurat (esim. Ahmon Eräveikot, Haaviston Hirvimiehet, Högforsin Riistamiehet) ja kalastusseurat (esim. Karkkilan Kalastusseura)
- Karkkilan Seudun Koirakerho
- Asukas- /kyläyhdistykset (Siikala, Vaskijärvi jne.)
- Tuorilan VPK (pelastuslaitoksen sopimuspalokunta)
- Yhdistykset, jotka omistavat kiinteistöjä (esim. Kansantalo, Ahmoon ja Tuorilan työväentalot)

Yhteistyömuotoina kumppaneiden kanssa ovat mm. yhteistoimintasopimukset ja –muistiot, muut suunnitelmat sekä päivittäinen yhteistyö. Kaupunki kehittää yhdessä alueen järjestöjen kanssa häiriötilannekustointiamallia. Toimialakohtaisissa suunnitelmissa pitää käsitellä omaan toimintaan liittyvät keskeisimmät yhteistyötahot (esim. vesihuollossa vesiosuuskunnat).

3.15 Kunnan evakuoinnit

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos yhteensovittaa alueensa evakuointisuunnittelua yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Karkkilan kaupunki vastaa virastojen ja laitosten kohde-evakuointien suunnitelmista (pelastussuunnitelmat) kohteissa, joissa kunta on toiminnanjärjestäjä. Lisäksi Karkkilan kaupunki huolehtii tiedottamisesta ja muista sille soveltuvista tehtävistä siten, kuten niistä on yhteistyössä pelastusviranomaisen, poliisin tai muun mahdollisesti johtovastuussa olevan viranomaisen kanssa sovittu.

4 VARAUTUMINEN POIKKEUSOLOIHIN

Poikkeusoloissa toiminta käynnistetään samojen periaatteiden mukaisesti kuten normaaliajan häiriötilanteissakin huomioiden poikkeusolojen aiheuttamat lainsäädäntömuutokset ([Valmiuslaki \(1552/2011\)](#)) ja [Puolustustilalaki \(1083/1991\)](#) sekä niihin liittyvät valtiohallinnon päätökset.

4.1 Kaupungin johtokeskus

Kaupunkia tulee voida johtaa kaikissa tilanteissa. Karkkilan kaupungin toimintaa johdetaan normaaliolojen toimipisteissä niin pitkään kuin se on mahdollista ja turvallista. Erityistilanteissa viranomaiset, hyvinvointialueet ja kunnat perustavat johtokeskuksia väestön suojaamiseksi ja väestönsuojelun johtamisen tehostamiseksi ([Valmiuslaki 1552/2011, 3 § kohdat 1 ja 2 sekä 120 §](#)).

Poikkeusolojen johtokeskus on varustettu siten, että se voidaan ottaa käyttöön perusosiltaan välittömästi ja kokonaisuudessaan 2–3 vuorokauden kuluessa. Johtokeskuksen tilojen on mahdollistettava pitkäaikainen työskentely.

Kaupungin johtokeskuksen tehtävänä poikkeusoloissa on erityisesti:

- Yleistilanteen johtaminen
- Yhteydenpito muihin johtoportaisiin sekä yhteistoimintaviranomaisiin
- Tarvittavan tilannekuvan ylläpitäminen
- Omatoimisen suojelun johtaminen
- Pelastustoiminnan tukeminen
- Tiedottaminen ja muu kuntalaisten ohjaaminen

Johtokeskuksen johtamisjärjestelyt, varustaminen sekä ylläpito on kuvattuna johtokeskuksen ohjeistuksessa.

4.2 Varaukset ja työvoiman käyttö

Karkkilan kaupunki esittää noin kahden vuoden välein puolustusvoimille listan sellaisista henkilöistä, joita kunta tarvitsee poikkeusolojen aikana oman organisaationsa palvelukseen keskusteltuaan ao. henkilön kanssa ([Henkilövaraukset VAP](#)). Kunnan henkilövarauslistaa ylläpitää valmiussuunnittelusta vastaava henkilö, joka välittää henkilövaraukset suoraan puolustusvoimille. Puolustusvoimat voi myöntää listan henkilöille vapautuksen aseellisesta palveluksesta mahdollisessa kriisitilanteessa. Myönteisen päätöksen jälkeen nämä henkilöt ovat kunnan käytössä myös kriisiajan poikkeusoloissa. Kunnan tehtäviin varatuille henkilöille ilmoitetaan kunnan tekemästä varauksesta, kun varaus on puolustusvoimien taholta varmistettu. Varatuista henkilöistä pidetään erillistä luetteloa kaupungin henkilöstöhallinnossa.

Poikkeusolojen lainsäädäntö mahdollistaa lisäksi työvoiman laajemman hankkimisen työkykyisen väestön keskuudesta. Toimialat suunnittelevat etukäteen ulkopuolisen työvoiman mahdollisen tarpeen.

Toimitilojen ja rakennusten varaukset sovitaan alueellisesti puolustusvoimien ja alueen pelastuslaitoksen kanssa yhteistyössä.

Kunnan ajoneuvojen ja työkoneiden varaaminen tehdään alueellisen elinvoimakeskuksen kautta ([ELY ajoneuvojen ja työkoneiden varaaminen](#)). Varauksista pidetään erillistä listaa kaupunkikehitystoimialan valmiussuunnitelmissa.

4.3 Päivittäistavarahuolto

Poikkeusoloja varten valmistaudutaan perustamaan päivittäistavarahuolto-organisaatio yhteistyössä valtakunnallisesti johtovastuussa olevan viranomaisen kanssa. Organisaation tehtäviin kuuluu kulutukseen liittyvä ohjaus, valistus ja neuvonta, sääntelystä ja säännöstelystä annettujen määräysten valvonta, tarvittaessa ostokorttien jakelun järjestäminen sekä säännöstelyn alaisten tavaroiden tuotannon ja jakelun valvonta.

Organisaatio muodostetaan kaupungin osalta lähtökohtaisesti ruokahuollon henkilöstöstä. Muodostamisesta vastaa kaupunkikehitystoimiala.

4.4 Huoltovarmuus ja materiaallinen varautuminen

Valmiusmateriaali koostuu niistä laitteista ja välineistä, joilla valmiusorganisaation eri muodostelmat varustetaan poikkeusolojen varalle. Pääasiallisesti on pyrittävä käyttämään hyödyksi päivittäisessä käytössä olevaa materiaalia ilman suuria valmiusvarastoja. Päivittäiseen käyttöön soveltumaton, mutta normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa välttämätön materiaali hankitaan ja varastoidaan normaaliaikana. Toimialat vastaavat oman valmiusvarastonsa hankinnasta ja ylläpitämisestä sekä huomioivat tämän budjetoinnissaan. Varautumisen lähtökohtana on, että toimintaa voidaan jatkaa mahdollisimman vähin häiriöin 72 tuntia.

5 KAUPUNGIN TOIMIALOJEN VALMIUSSUUNNITTELU

Oman toimintansa varmistamiseksi normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä erityistilanteissa Karkkilan kaupunki varautuu perustamaan erikseen määrättäviä toimintoja, joiden tehtävät ja mitoitus suunnitellaan yhdessä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tai muun vastuuviranomaisen kanssa. Tarkemmat kokoonpanot ja tehtävät määritellään toimialasuunnitelmissa tai ne sovitaan tilannekohtaisen tarpeen mukaisesti.

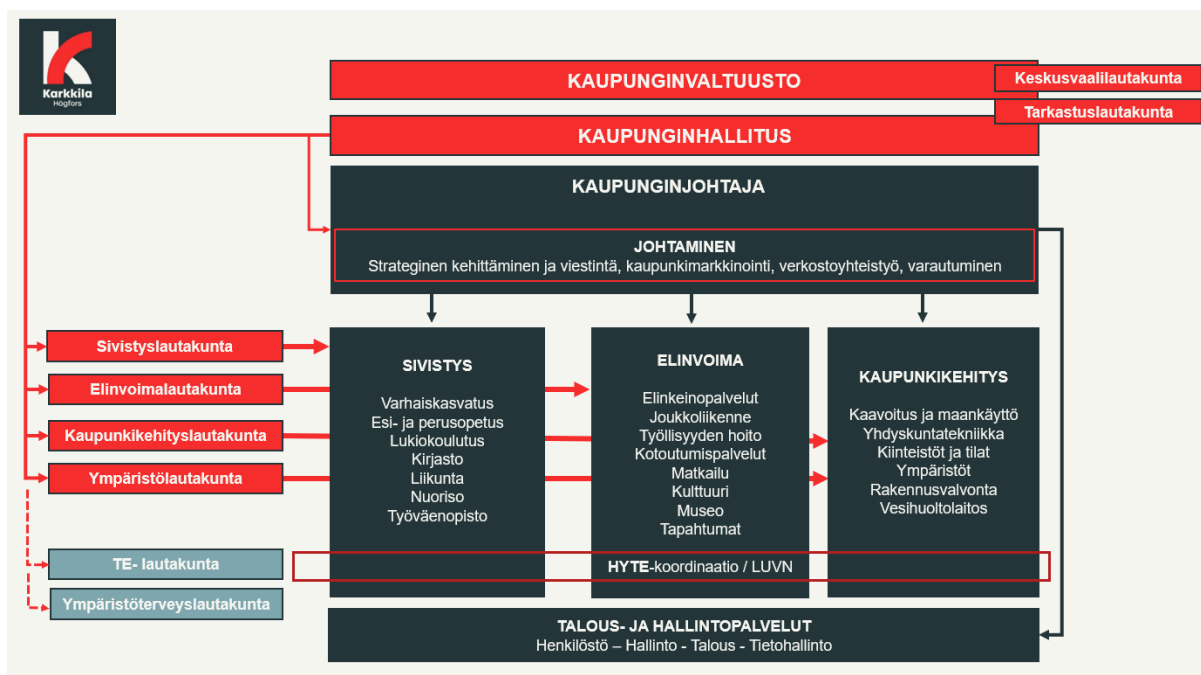
5.1 Ostopalvelut ja palveluiden saatavuuden varmistaminen

Kunnan hankintaohje tulee päivittää ja varmistaa, että siinä on huomioitu kriittisten ostopalvelujen saatavuuden varmistaminen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Hankittaessa kunnan vastuulla olevia elintärkeitä palveluja tai niiden järjestämiselle välttämättömiä tavaroita on toimialojen hankintasopimuksia tehtäessä varmistettava, että toimittaja sitoutuu ja pystyy toimittamaan palveluita ja tavaroita myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Jo tehtyjä hankintasopimuksia päivitettäessä on huomioitava häiriötilanteiden ja poikkeusolojen erityiset vaatimukset.

Palveluja hankkivien toimialojen on tarjouspyyntövaiheessa arvioitava palvelujen elintärkeys ja millaisia näkökohtia palvelujen saatavuuden varmistamiseksi on tarpeen korostaa tehtävissä sopimuksissa. Elintärkeitä palveluja kunnalle toimittavan yrityksen kanssa on oltava tiivis ja luottamuksellinen vuorovaikutus, jolla varmistetaan yrityksessä tehtävän häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisen olevan asianmukaisesti hoidettu. ([SOPIVA lausekkeet](#))

5.2 Kaupungin hallinto

Kuva 5. Karkkilan kaupungin normaaliajan organisaatio

Kaupungin henkilöstöorganisaatio jakautuu neljään toimialaan; sivistys, kaupunkikehitys, elinvoima sekä talous- ja hallintopalvelut.

5.3 Talous- ja hallintopalvelujen sekä elinvoiman toimialat

Kaupungin talous- ja hallintopalvelujen ja elinvoiman toimialat yhteistyössä kaupunginjohtajan kanssa valmistautuvat suunnittelemaan normaaliajan häiriötilanteita sekä poikkeusoloja varten toimintansa seuraavien toimintojen osalta:

- Varautuminen keskeisiin uhkakuviin / skenaariot
- Tehtävien priorisointi
- Kunnan johtaminen ja hallinto
- Taloushallinnon johtaminen
- Maksuliikenteen varmistaminen
- Henkilöstöhallinnon johtaminen
- Tiedottaminen ja viestintä
- Johtamis- ja tietoliikennejärjestelyjen johtaminen
- Väestönsuojeluorganisaatio
- Lisätyövoiman käyttö

5.4 Sivistystoimiala

Sivistystoimiala valmistautuu suunnittelemaan normaaliajan häiriötilanteita sekä poikkeusoloja varten toimintansa seuraavien toimintojen osalta:

- Varautuminen keskeisiin uhkakuviin / skenaariot
- Tehtävien priorisointi
- Kasvatus ja opetus
- Varhaiskasvatus
- Yleishuolto
- Väestönsuojeluorganisaatio
- Lisätyövoiman käyttö

5.5 Kaupunkikehitystoimiala

Kaupunkikehitystoimiala valmistautuu suunnittelemaan normaaliajan häiriötilanteita sekä poikkeusoloja varten toimintansa seuraavien toimintojen osalta:

- Varautuminen keskeisiin uhkakuviin / skenaariot
- Tehtävien priorisointi ja tiedottaminen
- Raivaus-, rakentamis- ja kunnossapito
- Aurauspalvelut ja katujen sekä teiden kunnossapito
- Ruokapalveluiden johtaminen
- Jätehuolto
- Siivouspalvelut
- Ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto
- Vesihuolto

- Sähkön saannin turvaaminen
- Päivittäistavarahuollon suunnitelman ylläpito
- Väestönsuojeluorganisaatio
- Lisätyövoiman käyttö

5.6 Kaupungin konserniyhtiöt

Kaupungin konserniyhtiöt laativat normaaliajan häiriötilanteiden sekä poikkeusolojen valmiussuunnitelmat yhteistyössä kaupungin eri toimialojen kanssa.

LÄHDEMATERIAALI

1. Kuntien turvallisuus ja varautuminen ([Kuntien varautuminen ja turvallisuus / Kuntaliitto.fi](#))
2. Kunnan varautumisen johtaminen ([Kunnan varautumisen johtaminen](#))
3. Valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelma (KUJA II- malli) Ohje sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille, soveltuu hyvin kunnan eri toimialoille. ([Valmius- ja jatkuvuudenhallinta suunnitelmaohje](#))
4. Hyvinvointialueen varautuminen: valmistelun ja yhteistyön sisältöjä ([Hyvinvointialueen varautumisen: valmistelun ja yhteistyön sisältöjä](#))
5. YTS 2017 ([Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2017](#))
6. YTS 2025 ([Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2025](#))
7. Kansallinen riskiarvio 2018 ([Kansallinen riskiarvio 2018](#))
8. Sisäisen turvallisuuden selonteko 2021 ([Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta 2021](#))
9. Valtioneuvoston puolustusselonteko 2021 ([Valtioneuvoston puolustusselonteko 2021](#))
10. Valtioneuvoston julkaisu 2022 ([Ajankohtaisselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta](#))
11. Suomen kyberturvallisuusstrategia 2019 ([Kyberturvallisuusstrategia 2019](#))
12. Kuntaliitto varautuminen hankinnoissa 2022 ([Varautuminen hankinnoissa](#))
13. Opas kunnan viestintään kriisi- ja erityistilanteissa 2020 ([Opas kunnan viestintään kriisi- ja erityistilanteissa](#))
14. Pelastusopiston varautumisen tietopankki ([Tietopankki - Pelastusopisto](#))

LIITTEET

LIITE 1 Karkkilan kaupungin keskeiset riskit ja uhkakuvat (ei -julkinen)

LIITE 2 Valmiuslain velvoitteet kunnan toimintaan

Tiivistelmä valmiuslain ([1552/2011](#)) mukaisista velvoitteista ja toimivaltasäännöksistä kunnan toimintaan liittyen.

12 § Varautumisvelvollisuus

31 § Maatilatalouden alkutuotannon ohjaaminen ja säännöstely (kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen myöntää ostoluvan)

32 § Vähittäiskaupan säännöstely (ostoluvat, hallinnointi ja säännöstely)

36–39 §:ssä on säännöksiä koskien kuntia, joilla on sähköyhtiöitä tai -liikelaitoksia

40 § Kaukolämmön käytön rajoittaminen (julkisten tilojen lämmittäminen ja käyttörajoitusten valvonta)

44 § Vedenhankinnan turvaaminen (toimitusvelvoite verkon ulkopuolisille alueille)

46–50 § Rakentamisen ja rakennustuotteiden säännöstely (rakennustarkastajalle laajempi tehtäväkuva, rakennustarvikkeiden ostolupien myöntäminen)

51–55 § Asuntokannan säännöstely (kunnat toimivat säännöstelyviranomaisena, jos kuntaan evakoiduille tarvitaan asuntoja tai tiloja käyttöön viranomaispäättöksellä)

70 § Polttonesteen käyttö lupa (kunnalle myönnetään polttonesteen käyttö lupa, lupaa varten tarvittavat moottoriajoneuvot on merkittävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen [ELY] ylläpitämään ajoneuvojen varaamista poikkeusolojen käyttöön koskevaan luetteloon)

88 § Kunta voi luopua varhaiskasvatuslain ([540/2018](#)) mukaisen varhaiskasvatuksen järjestämisvastuusta, jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat voivat järjestää lapsen hoidon muutoin.

91 § Työnvälityspakko (työnvälitys tulee kuntien tehtäväksi, kun työvoimapalvelut siirtyvät kunnille.)

93 § Palvelussuhteen ehdoista voidaan poiketa työaika- ja vuosilomalain osalta.

95 ja 96 § Työvelvolliset (voi vaikuttaa kunnan omiin järjestelyihin)

106 § Hallintoviranomaisen viestintä poikkeusoloissa (velvoite julkaista valtion viestintäkeskuksen viestit)

108 § Kunnan hallinto (valtuusto voidaan kutsua koolle välittömästi tai toimivaltaa voidaan siirtää kunnan hallitukselle)

109 § Opetus ja koulutus (opetus voidaan keskeyttää tai siirtää toiselle paikkakunnalle enintään kolmeksi kuukaudeksi, opetus- tai muun toiminnan järjestämisvelvollisuutta sekä velvollisuutta ateria-, kuljetus- ja majoitusetuuksien järjestämiseen voidaan rajoittaa)

16 luku Sotilaallinen puolustusvalmius (kunta voi joutua luovuttamaan PV:lle omaisuutta tai tavaroita tai se voidaan määrätä suorittamaan puolustusvoimille muonitus-, majoitus-, korjaamo-, huolto-, rakentamis- ja muita vastaavia palveluja)

118 § Liikkumis- ja oleskelurajoitukset (kunnan alueelle voi tulla liikkumis- ja oleskelurajoituksia)

119 § Väestönsuojeluun tarvittavien alueiden ja tilojen luovutusvelvollisuus (kunta voi joutua luovuttamaan tilojaan väestönsuojelutarkoituksiin)

120 § Pelastustoimen ja väestönsuojelun erityisjärjestelyt (kunnat ja hyvinvointialueet perustavat johtokeskuksia sekä sammutus-, pelastus-, ensiapu-, huolto-, raivaus- ja puhdistustehtäviä tai muita näihin rinnastettavia, väestön suojaamiseksi välttämättömiä tehtäviä varten väestönsuojelumuodostelmia)

121 § Tietyn alueen väestö voidaan valtioneuvoston päätöksellä siirtää toisaalle.

122 § Kunta voi päätöksellään velvoittaa yksityisen henkilön, yrityksen, yhteisön tai laitoksen luovuttamaan siirretyn väestön majoituksen, muonituksen ja muun huollon kannalta välttämätöntä omaisuutta sekä huonetiloja siirretyn väestön tilapäistä majoittamista varten.

124 § Viranomaisten tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

126 § Tiedotusten julkaisuvelvollisuus

LIITE 3 Kriisiviestintäohje

Katso erillinen tiedosto.

